

Pokles decilového poměru propouštěním nejméně placených

V téměř stejném počtu firem klesla zaměstnanost u profese 2 144,4, inženýr projektant telekomunikačních sítí. Od roku 2008 zbylo z 446 lidí v roce 2009 jen 349 lidí, propouštěni byli méně kvalifikovaní a odměňovaní. I bez přidávání zde vzrostl D1. Tím se snížil zlomek D9/D1.

Vzestup decilového poměru

Existují ale i organizace, kde byly změny využity ke zpevnění dobrého odměňování. U profese KZAM-R 21437, inženýr energetik, se decilový poměr zvýšil na 2,47 tím, že lidé na prvním decilu dostali přidá-

no 3,7% meziročně, nejkvalifikovanější dostali 12,01%. Decilový poměr se koncem roku 2009 zlepšil na 2,47. Jindy vzrostl tedy, když v propadu všech odměn spadly nejméně placeným příjmy asi o 27 korun, nejlépe placeným o desetikorunu. Vzestup decilového poměru v různých variantách tedy existoval i za krize a podniky, kde bylo tohoto růstu dosaženo, mají předpoklady pro růst produktivity a dosažení větší schopnosti konkurence.

Výhled

Přes převažující pokles decilového poměru v dlouholeté časové řadě u většiny profesí je další pokles odměn na D9 u spe-

cialistů v roce 2010 málo pravděpodobný. V letošním roce si přirozený vývoj nejspíše naopak vynutí vzestup odměn na devátém decilu, takže decilový poměr by mohl v produktivnějších firmách, lépe řízených, u odborných profesí meziročně vzrůst a někdy navázat na trend 1991 až 2007. Odměňování pak bude efektivnější než nyní.

Literatura:

- [1] CIKÁNEK, M.: *Odměny kvalifikovaných projektantů v roce 2009*. Světlo, 2009, roč. 12, č. 3, s. 42–43.
 [2] Trexima: *Informační systém o průměrném výděлку*, Sešity od roku 1992 do března 2010.

Tak nám zabili Ferdinanda!

Ing. Petr Novotný, Light servis

Vlastně ani nevím, proč se mi vybavila úvodní slova nejklaštější klasiky české literatury. Titulek by totiž měl znít Tak nám zakázali žárovku!. Možná je to pro to „nám“, které evokuje, že jsme ho (ji) měli tak trochu rádi a nebo jsme si aspoň zvykli. A taky trochu pro to explicitně nevyjádřené „oni“, tedy že my s tím nemáme nic společného. Pravda, zatím je „mrtvá“ jen ta stowattová a všechny matné. Jenže ty ostatní budou rychle následovat. A proč najednou patří na smetišť dějin, když více než 100 let dobře sloužily? Protože jsou neúsporné a neekologické!

Je to skutečně tak? Světelná účinnost klasické žárovky 100 W, E27 při nominálním napětí je asi 13,5 lm/W. U kvalitních „úsporek“ s obdobným tokem, umožňujících přímou náhradu žárovky, je to asi 55 až 62 lm/W. Zdánlivě tedy není co řešit. Jenže v české kotlině se v průměru sedm měsíců v roce topí a žárovka, oč je méně účinným světelným zdrojem, o to účinnějším je infračerveným zářičem (vyzařuje asi 95% tepla). Navíc v době, kdy se topí i mnohem více svítí. Zdaleka tedy není možné konstatovat, že energie, která není vyzářena ve viditelné části spektra, přijde vnuč. Platí to samozřejmě jen pro žárovky umístěné v temperovaných místnostech.

Nejsem si jistý, zda existuje hodnověrná statistika mapující množství energie spotřebované žárovkami. Já jsem si „zametl před vlastním prahem“ a spočítal, kolik žárovek máme v rodinném domku a kde jsou. Napočítal jsem jich devatenáct, vesměs 60W (tedy zatím legálních): dvě na WC, jedna na chodbě, jedna v předsíni u zadního vchodu, jedna v „lampičce“, jedna ve spíži. Zbytek na půdě a ve sklepě. Velkou část z nich jsem za sedmáct let bydlení nevyměnil, takže jejich podíl na spotřebě je určitě marginální.

Obr. 1. František Ferdinand d'Este
† 28. června 1914

Složitější otázka je, čím je nahradit. Zářivky umožňující přímou náhradu (snad s výjimkou těch nejlepších a nejdražších) příliš nemilují časté spínání. Navíc ze studeného stavu jim trvá jednu až dvě minuty, než dosáhnou plného výkonu, a to už jsem většinou ze sklepa pryč (bezprostředně po zapnutí svítí přibližně jedna třetina světelného toku). Zářivky (včetně tzv. úsporných) představují, na rozdíl od neškodných a snadno recyklovatelných žárovek, nebezpečný odpad (rtuť, elektronika). Kolik domácností (byť jinak třídicích) bude nosit vyhořelé „úsporky“ do patřičných sběrových míst, jestliže na ně nebude v dosahu příslušný kontejner, je otázka, a kolik rtuti se uvolní do prostředí ze zdrojů končících ve směsném odpadu, rovněž. Řekl bych tedy, pro daný účel, náhrada nepřilíš vhodná. Náhrada diodami LED adekvátního výkonu je zatím v podstatě nedostupná, a i když se to záhy změní, cena bude ve srovnání se žárovkami ještě léta astronomická. A více smysluplných řešení vlastně není, takže z Bruselu zakázali (předpokládám, že šlo o pány) žárovku, aniž by v mnoha případech byla k dispozici přiměřená náhrada.

Zda jde o hloupost, lobbying, ústupek agresivnímu environmentalismu nebo všechno dohromady, na tom až tak nezá-

Obr. 2. Obyčejná 100wattová žárovka
† 2009

leží. V každém případě je toto administrativní nařízení přinejmenším nedemokratické (nikdo se nás neptal), antiliberalní a především zbytečné. Nicméně v mnoha dalších neuvážených, hloupých, nedemokratických, antiliberalních, ztraceně drahých (a nevím jakých ještě) opatřeních směřujících nesmyslně proti emisím životně důležitého nejmenovaného plynu, jehož chemická značka se stala světovým zaklínadlem, je zákaz staré dobré žárovky nepochybně drobností. Ve srovnání s povinným procentem biopaliv v ropných produktech, vedoucím ke globálnímu nárůstu cen potravin a masivnímu kácení pralesů, nebo naší českou lahůdkou v podobě podpory fotovoltaické výroby energie, určitě. Jen by mě zajímalo, proti čemu budeme bojovat, až si časem sdělovací prostředky konečně všimnou, že představitelé mezinárodního panelu pro klimatické změny (IPCC) lžou, jako když Rudé právo tisklo.

V každém případě bych doporučoval nějakou tu žávičku si schovat. Můžeme se u ní hřát, až zakážou oheň v krbu (neefektivní a neekologický), a popř. i v tajné odbojové buňce zvyšovat emise CO₂, nezbytné pro růst zelených rostlin, a na dálku tak přispívat ke zvýšení výnosů na polích hladovějících v Africe. ☒